

Danderyds kommun

Kommunrevisorer

Bilaga till revisionsberättelse 2017

1.1 Inledning

Vi kommunrevisorer har kommunfullmäktiges uppdrag att granska kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet och pröva om den sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi skall också granska om kommunens räkenskaper är rättvisande och om den kontroll som sker är tillräcklig.

Vi, som är sex till antalet, har haft nio sammanträden under året. Kommunens revisorer är Folke Palmgren (ordförande), Sivert Svärling, Inge Telander, Peter Freme, Christina Hermelin och Mikael Adersteg. Vi biträds av PwC.

I Sveriges Kommuner och Landstings skrift God revisionsred i kommunal verksamhet 2014, anges inriktningen på följande sätt:

- **ändamålsenlighet**; om verksamheten efterlever och lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.
- **ekonomi**; om verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.
- **räkenskaper**; om verksamhetens redovisning upprättas i enlighet med lagstiftning och god redovisningsred, om den ger en rättvisande bild av tillståndet.
- **intern kontroll**; om den kontroll som görs inom styrelser och nämnder är tillräcklig, dvs. om ledning, styrning, uppföljning och kontroll är tillfredsställande.

I denna bilaga vill vi framföra några mer allmänna synpunkter och kortfattat redovisa de granskningar som genomförts under revisionsåret 2017. Granskningarna finns presenterade i separata rapporter som dels finns i kommunens diarium och dels på revisorernas hemsida <http://danderyd.se/Kommun--politik/Organisation/Kommunrevisionen/Kommunrevisionens-dokument/>. Vårt uppdrag som lekmannarevisorer redovisas i en separat granskningsrapport för kommunens företag.

1.2 Kommunens verksamhet och ekonomi

Årets resultat blev negativt och uppgick till -16,3 mnkr. Enligt årsredovisningen 2017 innehåller förvaltningsberättelsen en balanskravsutredning i enlighet med KRL. Resultatet enligt balanskravet uppgick även det till -16,3 mnkr. Kommunallagen anger att om balanskravsresultatet är negativt för ett räkenskapsår, ska det regleras under de nästföljande tre åren. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske och beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje årets efter det negativa balanskravsresultatet uppkom. Detta innebär att kommunen kommer att behöva budgetera med överskott inom de nästkommande tre åren för att återställa resultatet.

God ekonomisk hushållning

Vi bedömer att årets resultat delvis är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet. Tre av sju finansiella mål är uppfyllda och årets resultat uppgick till -16,3 mnkr. Avvikelsen förklaras bland annat av uteblivna exploateringsintäkter. Kommunen har dock god soliditet och har ingen historik av negativa budgetavvikelser.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens rapportering, att verksamhetens utfall är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. Samtliga övergripande verksamhetsmässiga mål är uppfyllda 2017.

1.3 Granskningsarbete

1.3.1 Granskning av ansvarsutövande

Vi skall varje år uttala oss i frågan om ansvarsfrihet för styrelser och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa. En viktig del i den årliga granskningen är att bedöma om styrelsens och nämndernas ansvarsutövande är tillfredsställande. Med ansvarsutövande avses aktiva åtgärder för att leda, styra, följa upp och kontrollera verksamhet och ekonomi. Ett effektivt ansvarsutövande förutsätter att det finns rutiner som stödjer styrelse/nämnd i dess arbete.

Underlag för vår bedömning i revisionsberättelsen för 2017 har varit:

- protokollsläsning/genomgång av handlingar för kommunstyrelsen och alla nämnder.
- möten med tjänstemän samt fördjupade granskningsinsatser.
- en övergripande granskning av styrelse och nämndernas aktiva åtgärder att styra, leda, följa upp och kontrollera verksamheten.

Vi konstaterade i vår övergripande granskning att det finns fastställda dokument för kommunstyrelsen och nämndernas styrning och ledning som reglementen, mål, verksamhetsplaner, delegationsordningar, policys m.m. Vår sammanfattade bedömning var att det finns system och rutiner för styrning, ledning, uppföljning och kontroll som omfattar kommunstyrelsen och samtliga nämnder. Kommunens övergripande mål har brutits ner i till mål som följs upp under året.

Sammantaget bedömer vi att kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden, Fastighetsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Tekniska nämnden, Överförmyndarnämnden i huvudsak och Socialnämnden till viss del vidtagit tillräckliga åtgärder för att styra, leda, följa upp, kontrollera och rapportera tilldelat uppdrag. Vår bedömning är att redovisat resultat för Överförmyndarnämnden i huvudsak, styrelsen och övriga nämnder till viss del är förenligt med fastställda mål.

1.3.2 Granskning av årsredovisningen

Granskning av årsredovisningen innebär i första hand att kontrollera att kommunens räkenskaper är rättvisande. Genomgång har skett av följande dokument:

- förvaltningsberättelse
- resultaträkning
- balansräkning
- kassaflödesanalys
- driftredovisning
- investeringsredovisning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vi bedömer vidare att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är i allt väsentligt upprättade enligt god redovisningssed.

1.3.3 Granskning av delårsrapport

Granskning av delårsrapport 2017 har gjorts. Vi bedömde att delårsrapporten i allt väsentligt upprättats enligt lagens krav och god revisionssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten var att balanskravet skulle uppfyllas för år 2017.

1.3.4 Granskning av intrångsskydd

Vi har granskat IT-säkerheten gällande obehörigt intrång. Vår revisionsfråga var om kommunstyrelsen säkerställt att Danderyds kommuns nuvarande tekniska IT-säkerhet är tillräcklig för att reducera risker för obehörigt intrång till en acceptabel nivå. Granskningen genomfördes bland annat genom intrångstest och genomgång av tillgänglig dokumentation.

Efter genomförd granskning var vår bedömning att kommunstyrelsen säkerställt att den externa säkerheten hos Danderyds kommun var god när testerna utfördes. De sårbarheter som upptäcktes var av generell karaktär och bedömningen gjordes att dessa kunde åtgärdas med enkla medel.

Vidare bedömde vi att kommunstyrelsen behövde säkerställa en inventering av dokumentationen, en uppdatering av samtlig dokumentation och att all dokumentation skulle innehålla åtminstone ägare, versionsnummer och versionshistorik.

1.3.5 Granskning av verkställighet av beslut

Vi har genomfört en granskning avseende verkställighet av beslut. Granskningen genomfördes utifrån revisionsfrågan om kommunstyrelsen och granskade nämnder (utbildningsnämnden och socialnämnden) har en ändamålsenlig och effektiv uppföljning och kontroll som säkerställer att fattade beslut verkställs.

Vår sammantagna bedömning var att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och socialnämnden inte hade en ändamålsenlig och effektiv uppföljning och kontroll som säkerställde att fattade beslut verkställs. Den interna kontrollen av verkställighet av fattade beslut skedde till stor del på förvaltningsnivå. Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och socialnämnden bedömdes framgent behöva ta sitt ansvar enligt kommunallagen och regelbundet efterfråga, följa upp och kontrollera att beslut verkställs. Vidare bedömde vi att kommunstyrelsen inte på ett tillfredsställande sätt hade uppfyllt sin uppsiktsplikt gällande uppföljning av den interna kontrollen gällande verkställighet av beslut och att styrelsen framåt behövde förbättra sina rutiner och system på området.

Kommunstyrelsens svar på vår rapport var att kommunledningskontorets bedömning var att befintliga rutiner delvis uppfyllde kraven på systematik och uppföljning av fattade beslut. Den förbättring som behövde göras var att systematiskt återrapportera till kommunfullmäktige/kommunstyrelsen i de fall verkställigheten fördröjdes. Kommunledningskontoret bedömde att gällande arbetsmetodik i huvudsak uppfyllde kraven på information till kommunfullmäktige/kommunstyrelsen gällande återrapportering av uppdrag. Merparten av uppdragen är i form av utvecklingsprojekt vilka ges i samband med budgetbesluten och vilka kontinuerligt följs upp i samband med budget- och bokslutsdialoger samt i kvartals-, delårs – och helårsbokslut. Beträffande uppdrag till nämnderna är rollfördelningen så att förvaltningschefen är ansvarig inför sin nämnd. Nämnderna har en kontinuerlig uppföljning av sina uppdrag.

1.3.6 Granskning av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar

Vi har granskat leverantörsregister och leverantörsutbetalningar utifrån revisionsfrågan om kommunstyrelsen och nämnderna har en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av leverantörer och leverantörsutbetalningar.

Vår sammantagna bedömning var att den interna kontrollen var tillräcklig men att det inom vissa områden bör vidtas åtgärder i syfte att ytterligare stärka den. Av totalt 12 kontrollmål bedömdes åtta vara uppfyllda och fyra delvis uppfyllda. Inom ramen för granskningen identifierades inte några indikationer på oegentligheter utifrån de dataanalyser och urvalskontroller som genomförts.

1.3.7 Granskning av offentlighetsprincipen

Vår granskning syftade till att besvara revisionsfrågan om kommunstyrelsen och granskade nämnders hantering av allmänna handlingar är ändamålsenlig och därmed i linje med lagstiftningens krav. Granskningsobjekt var kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden och Tekniska nämnden.

Vår sammanfattande bedömning var att kommunstyrelsens, Byggnadsnämndens och Tekniska nämndens hantering av allmänna handlingar i allt väsentligt var ändamålsenlig och därmed i linje med lagstiftningens krav. Bedömningen baserade vi på att tre av fyra kontrollfrågor var uppfyllda och en till övervägande del uppfylld.

Utifrån granskningsresultaten rekommenderade vi bland annat att respektive förvaltning arbetade vidare med att revidera sina dokumenthanteringsplaner, att kommunstyrelsen och Tekniska nämnden tillsåg att tjänstemailen hanterades enligt fastställda regler vid frånvaro samt att kommunstyrelsen skapade en samlad arkivbeskrivning som även täckte in e-post och sociala medier.

1.4 Protokollsläsningen

Arbetsuppgiften består i att läsa protokoll och bilagor, dels från innehållsmässig och dels från formell synpunkt. Vi har delat upp protokollsläsningen mellan oss och redovisat noteringar från läsningen vid våra revisionsmöten.

Vår uppfattning är att det är väsentligt att protokoll läggs ut på hemsidan för att alla medborgare kan läsa dem.

1.5 Granskning av kommunens bolag

Kommunens bolag, Djursholms AB, har granskats av utsedda lekmannarevisorer (hämtade ur kommunens revisionsgrupp) och revisorer. I granskningen har samplanering skett med bolagets auktoriserade revisor och kommunrevisionen. Granskningen har varit inriktad på att översiktligt bedöma rutiner för att styra, följa upp och kontrollera verksamheten.

Sammantaget har bedömts att verksamheten skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig.

PwC har på vårt uppdrag genomfört en lekmannarevisionsgranskning under året gällande offentlighet- och sekretess. Avrapportering har skett till bolaget. Granskningsrapport för bolag med revisionella bedömningar bifogas revisionsberättelsen.

1.6 Uppföljning samt dialog och kontakter

I revisionen sker löpande uppföljningar av frågor vilka initierats i samband med läsning av protokoll, information från personal och förtroendevalda inom kommunen eller från allmänheten. Dessa uppföljningar utgör även en viktig grund i revisionsplaneringen inför kommande år.

Vidare har vi, inom ramen för vårt uppdrag, haft möten med företrädare för kommunstyrelsen och några nämnder. Vidare har vi träffat kommunfullmäktiges presidium vid två tillfällen.